

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Suikerbelasting op eetwaren

Welk deel van de suikers die we binnenkrijgen
kan hier onder gaan vallen

Suikerbelasting op eetwaren

Welk deel van de suikers die we binnenkrijgen kan hier onder gaan vallen

RIVM-briefrapport 2026-0122

Colofon

© RIVM 2026

Delen uit deze publicatie mogen worden overgenomen op voorwaarde van bronvermelding: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), de titel van de publicatie en het jaar van uitgave.

DOI 10.21945/RIVM-2026-0122

M.R. Verbakel (auteur), RIVM
M.H. Beukers (auteur), RIVM
A. Roos (auteur), RIVM
C.S. Kolman-Dinnissen (auteur), RIVM
C.T.M. van Rossum (auteur), RIVM

Contact:
Caroline van Rossum
Gezonde en Duurzame Voeding
caroline.van.rossum@rivm.nl

Dit onderzoek werd verricht in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in het kader van programma 5.4.2 voedselomgeving.

Dit is een uitgave van:
**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**
Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
Nederland
www.rivm.nl

Publiekssamenvatting

Suikerbelasting op eetwaren

Welk deel van de suikers die we binnenkrijgen kan hier onder gaan vallen

In Nederland krijgen mensen gemiddeld meer suiker binnen dan goed is voor hun gezondheid. Dit draagt bij aan overgewicht en obesitas. De overheid is van plan een belasting in te voeren op eetwaren waar veel suikers in zitten. De gedachte is dat mensen minder van deze producten kopen als ze duurder worden.

Het RIVM berekende hoeveel suiker mensen gemiddeld per dag binnenkrijgen, en hoeveel daarvan uit producten komt waarvoor de maatregel kan gaan gelden. Dit is gedaan voor twee varianten van suikerbelasting die het ministerie van VWS heeft voorgesteld.

De eerste variant is een belasting op producten waarin minimaal 6 procent suiker zit (Suiker-6-variant). Producten uit de Schijf van Vijf waarin van nature deze hoeveelheid suiker zit, zoals gedroogd fruit, zijn ervan uitgezonderd. De tweede variant is een belasting op producten met minimaal 20 procent suiker (Suiker-20-variant).

Mensen krijgen ongeveer 42 procent van de suikers binnen via producten die belastbaar zijn bij de Suiker-6-variant. Ongeveer 33 procent van de hoeveelheid suikers komt van producten die vallen onder de Suiker-20-variant. Bij beide varianten zal de belasting vooral gaan gelden voor koek en gebak, zoet broodbeleg, snoep en chocolade, ijs, zoetmiddelen en voor een deel van dikke vloeibare zuivel, zoals vruchtenkwark. Bij de Suiker-20-variant gaat het om een kleiner aantal zoetere producten.

Voor dit onderzoek gebruikte het RIVM gegevens uit de meest recente Voedselconsumptiepeiling (VCP 2019–2021). Daarin geven ruim 3.500 mensen tussen 1 tot en met 79 jaar aan wat ze per dag eten. Ook is het Nederlands Voedingsstoffenbestand (NEVO-2025) gebruikt. Deze gegevens maken geen onderscheid tussen verpakte en onverpakte producten. Wanneer alleen voorverpakte producten worden belast, zal de berekende hoeveelheid belaste suikers lager zijn dan het RIVM berekende.

Kernwoorden: suikerbelasting, voedselconsumptie, mono- en disachariden, vrije suikers, voedingsbeleid

Synopsis

Sugar tax on food products

What proportion of the sugars we consume could be subject to it

In the Netherlands, people consume more sugar on average than is healthy. This is one of the causes of overweight and obesity. The government plans to introduce a tax on food products that contain a lot of sugar. The idea is that people will buy fewer of these products if they are more expensive.

RIVM calculated how much sugar people consume on average per day and how much of that comes from products to which the measure could apply. This was done for two variants of a sugar tax proposed by the Ministry of Health, Welfare and Sport (VWS).

The first variant is a tax on products that contain at least 6 percent sugar (the Sugar-6 variant). This does not include products that form part of the "Wheel of Five" (the official food-based dietary guidelines for the Netherlands) that naturally contain this amount of sugar, such as dried fruit. The second variant is a tax on products that contain at least 20 percent sugar (the Sugar-20 variant).

People obtain about 42 percent of their sugars from products that would be taxable under the Sugar-6-percent variant. About 33 percent of the sugars are found in products forming part of the Sugar-20-variant. For both variants, the tax would mainly apply to cakes and pastries, sweet spreads, sweets and chocolate, ice cream, sweeteners and some thick liquid dairy products such as fruit quark. In the Sugar-20-variant, it concerns a smaller number of sweeter products.

For this study, RIVM used data from the most recent Dutch National Food Consumption Survey (VCP 2019–2021). In it, 3,500 respondents aged 1 to 79 reported on what they eat every day. The study also drew on the Dutch Food Composition Database (NEVO-2025). This data does not distinguish between packaged and unpackaged products. If only packaged products are taxed, the calculated amount of sugar consumed would be less than that estimated by RIVM.

Keywords: sugar tax, food consumption, mono- and disaccharides, free sugars, nutrition policy

Inhoudsopgave

Samenvatting — 6

1 Aanleiding — 7

2 Methode — 9

- 2.1 Varianten voor suikerbelasting — 9
- 2.2 Datasets — 9
- 2.3 Toekenning van eetwaren aan productgroepen en varianten — 9
- 2.4 Berekeningen op basis van consumptie — 10
- 2.5 Informatie op productniveau — 11

3 Resultaten — 13

- 3.1 Totale inname van suikers — 13
- 3.2 Bijdrage van eetwaren aan de inname van suikers — 14
- 3.3 Bijdrage van belastingvarianten — 14
 - 3.3.1 Aandeel van totale inname van suikers — 14
 - 3.3.2 Aandeel van consumptie per productgroep — 16
 - 3.3.3 Aandeel inname van suikers per productgroep van totale inname van suikers — 19
- 3.4 Informatie op productniveau — 23

4 Discussie — 25

- 4.1 Samenvatting van de resultaten — 25
- 4.2 Methodologische aspecten — 25
- 4.3 Beleidsmatige betekenis — 27

Literatuur — 28

Bijlage 1 Detailgegevens over de inname van suikers — 30

Bijlage 2 Aandeel van vrije suikers aan de inname van suikers — 31

Bijlage 3 Detailgegevens over de informatie op productniveau — 32

Samenvatting

In het coalitieakkoord van D66, VVD en CDA is vastgelegd dat ongezonde keuzes onaantrekkelijker moeten worden gemaakt, onder andere via een suikerbelasting op eetwaren en een aanpassing van de verbruiksbelasting op alcoholvrije dranken naar een suikernorm. In een Kamerbrief van 12 juni 2026 heeft het kabinet de stand van zaken van deze plannen uiteengezet, inclusief verschillende varianten van een suikerbelasting die verder worden verkend. Als onderdeel van het in kaart brengen van de effecten van een suikerbelasting, heeft op verzoek van het ministerie van VWS, het RIVM onderzocht welk deel van de inname van suikers geraakt zou worden door twee mogelijke varianten van een suikerbelasting op eetwaren.

De twee varianten van suikerbelasting zijn:

- Suiker-6-variant: belasting op voorverpakte eetwaren met ≥ 6 g suikers (mono- en disachariden) per 100 g, met uitzondering van producten binnen de Schijf van Vijf.
- Suiker-20-variant: belasting op voorverpakte eetwaren met ≥ 20 g suikers (mono- en disachariden) per 100 g, zonder uitzonderingen.

De analyses zijn uitgevoerd met de meest recente Voedselconsumptiepeiling (VCP 2019–2021) onder ruim 3,500 1-79-jarigen en het meest recente Nederlands Voedingsstoffenbestand (NEVO-2025) met daarin de waarden voor mono- en disachariden en een inschatting van de vrije suikers.

Bij 1-79-jarigen is circa 42% van de totale inname van suikers (d.w.z. uit eetwaren en dranken) afkomstig uit producten die onder de Suiker-6-variant belastbaar zouden zijn. Met de Suiker-20-variant is dit aandeel ongeveer 32%. De belasting raakt in beide belastingvarianten vooral productgroepen Koek en gebak, Zoet broodbeleg, Snoep en chocolade, Dik vloeibare zuivel (met name in de Suiker-6 variant), IJs en Zoetmiddel.

Door de uitzondering voor Schijf-van-Vijf-producten in de Suiker-6-variant blijven basisproducten (zoals de meeste groente, fruit en brood) grotendeels buiten de heffing, terwijl vooral producten met een minder gunstig voedingsprofiel worden geraakt, zoals Koek en gebak, Snoep en chocolade. Met de Suiker-20-variant gaat het om minder productgroepen die worden geraakt door de belasting. Verschillen tussen bevolkingsgroepen zijn beperkt.

De VCP 2019–2021 is de meest recente bron, maar gaat over consumptie van enkele jaren geleden, deels tijdens COVID-19; het is onbekend hoe de inname van suikers zich sindsdien heeft ontwikkeld. De VCP bevat geen informatie over voorverpakte versus niet-voorverpakte producten; als de uiteindelijke belasting alleen voorverpakte producten betreft, zal de daadwerkelijk belaste inname van suikers in de praktijk vermoedelijk iets lager liggen dan hier berekend.

1 Aanleiding

Overgewicht en obesitas vormen een belangrijk volksgezondheidsprobleem in Nederland (1). Een hoge inname van energierijke producten met veel suikers draagt hieraan bij (2).

Veel voedingsmiddelen bevatten suikers (mono- en disachariden). De totale hoeveelheid suikers bestaat uit natuurlijke suikers en vrije suikers. Natuurlijke suikers komen voor in onder andere melk, fruit en groente. Suikers worden ook toegevoegd aan voedingsmiddelen door consumenten, koks of fabrikanten. Dit kan suiker uit de suikerpot (kristalsuiker) zijn, maar ook bijvoorbeeld glucose-fructosestroop, honing of sapconcentraat. Met vrije suikers wordt bedoeld de mono- en disachariden die los gegeten worden of zijn toegevoegd aan voedingsmiddelen als ingrediënten tijdens productie en bereiding, en ook suikers die van nature aanwezig zijn in honing, siropen, fruit- en groentesappen en fruit- en groenteconcentraten. Bijvoorbeeld een appel bevat alleen suikers van nature, maar een glas appeldiksap bevat alleen vrije suikers. Rabarbercompote uit pot bevat zowel suikers van nature uit de rabarber als vrije suikers (de kristalsuiker die is toegevoegd). Een slagroomtaart met fruit bevat zowel suikers van nature (bloem, slagroom, vers fruit) als vrije suikers (kristalsuiker, glucosestroop, vruchtensapconcentraat). Honing bevat alleen vrije suikers.

In het coalitieakkoord "Aan de slag, Bouwen aan een beter Nederland" van D66, VVD en CDA is vastgelegd dat ongezonde keuzes onaantrekkelijker moeten worden gemaakt (3). In dat kader werkt het kabinet aan de invoering van een suikerbelasting op eetwaren. Daarnaast is de inzet van het kabinet om de bestaande verbruiksbelasting op alcoholvrije dranken aan te passen naar een belasting op basis van het suikergehalte. Op 12 juni 2026 heeft het kabinet een brief aan de Tweede Kamer gestuurd waarin de hoofdlijnen van de plannen voor een suikerbelasting zijn beschreven (4). In de Kamerbrief is beschreven welke varianten van een suikerbelasting worden verkend, welke juridische en uitvoeringsaspecten daarbij horen en welke gezondheidsdoelen het kabinet met deze maatregelen nastreeft (4).

Als onderdeel van het in kaart brengen van de effecten heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) het RIVM verzocht om voor twee varianten van een suikerbelasting op eetwaren te onderzoeken welk deel van de inname van suikers in Nederland zou worden belast. Hierbij kon worden uitgegaan van de beschikbare gegevens uit de voedselconsumptiepeiling. Daarnaast is gevraagd na te gaan of er verschillen zijn tussen leeftijdsgroepen en tussen groepen met verschillende sociaaleconomische positie (gemeten aan de hand van opleidingsniveau), en om te beschrijven welke typen producten onder de verschillende varianten van een suikerbelasting op eetwaren vallen.

Fabrikanten zijn verplicht het totale suikergehalte (mono- en disachariden) te declareren, maar niet specifiek de hoeveelheid vrije suikers. Hierdoor is het met de beschikbare verpakkingsinformatie niet

mogelijk om vrije suikers afzonderlijk te identificeren. De varianten voor de suikerbelasting op eetwaren zijn om deze praktische reden gebaseerd op de hoeveelheden mono- en disachariden. Daarom is in de opdracht van het ministerie van VWS expliciet aangegeven om bij de interpretatie van de resultaten primair te richten op totaal suikers (mono- en disachariden). Daarnaast worden op verzoek van het ministerie van VWS een aantal resultaten ook weergegeven voor vrije suikers.

In dit rapport wordt, aan de hand van data uit de Voedselconsumptiepeiling (VCP 2019–2021), berekend wat de inname van suikers is onder twee verschillende varianten van een suikerbelasting op eetwaren. Hoofdstuk 2 beschrijft de gehanteerde methode. In hoofdstuk 3 worden de resultaten gepresenteerd en in hoofdstuk 4 worden deze resultaten geïnterpreteerd en van duiding voorzien. Bijlage 1 bevat voor verschillende subgroepen meer gedetailleerde resultaten in tabelvorm. In Bijlage 2 worden extra resultaten voor vrije suikers beschreven. Bijlage 3 bevat een overzichtstabel met producten met 6% of meer suikers uit het Nederlands Voedingsstoffenbestand (NEVO-2025). Per product is aangegeven of het onder (een van) de belastingvarianten valt, of het binnen de Schijf van Vijf valt en, waar beschikbaar, wat de gemiddelde consumptie van het product was in de VCP 2019–2021.

2 Methode

2.1 Varianten voor suikerbelasting

In de Kamerbrief van 12 juni 2026 worden verschillende mogelijke varianten van een suikerbelasting op eetwaren beschreven. Het RIVM is gevraagd om de volgende twee varianten mee te nemen in haar onderzoek:

- a) Een variant waarbij belasting wordt geheven op voorverpakte eetwaren met een suikergehalte vanaf 6%, met uitzondering van producten die in de Schijf van Vijf zijn opgenomen. Hierna de "Suiker-6-variant" genoemd.
- b) Een variant waarbij belasting wordt geheven op voorverpakte eetwaren met een suikergehalte vanaf 20%. Hierna de "Suiker-20-variant" genoemd.

In de Kamerbrief is aangegeven dat de belasting in deze varianten zou kunnen gaan gelden op voorverpakte producten. In de VCP-gegevens is geen informatie beschikbaar waarmee voorverpakte en niet-voorverpakte producten van elkaar kunnen worden onderscheiden. Om die reden zijn in deze analyse alle producten (zowel verpakt als onverpakt) meegenomen.

2.2 Datasets

Voor de beantwoording van de onderzoeksvragen is gebruik gemaakt van de gegevens uit de Nederlandse voedselconsumptiepeiling (VCP) uitgevoerd bij 3.570 1-79-jarigen in de periode 2019-2021 (5). In deze peiling hebben de deelnemers een algemene vragenlijst ingevuld en zijn zij of hun verzorgers/ouders twee keer uitgebreid geïnterviewd over wat en hoeveel ze de voorgaande dag gegeten en gedronken hadden. Tussen de twee interviews zat gemiddeld een maand tijd. Alle seizoenen en dagen van de week waren gelijk vertegenwoordigd. Meer informatie over de voedselconsumptiepeilingen staat beschreven op de website wateetnederland.nl.

Alle geconsumeerde voedingsmiddelen zijn gekoppeld aan de gehalten suikers (mono- en disachariden) en vrije suikers uit het Nederlands Voedingsstoffenbestand (NEVO), versie 2025 (6). Voor voedingsmiddelen die in de VCP 2019-2021 zijn geconsumeerd, maar waarvoor in NEVO-2025 geen corresponderende NEVO-code (meer) beschikbaar was, zijn gegevens over het suikergehalte uit eerdere NEVO-versies gebruikt (NEVO-versie 2023 of NEVO-versie 2021 (7, 8)). Vrije suikers zijn in NEVO ingeschat op basis van de hoeveelheid mono- en disachariden, het soort voedingsmiddel en/of ingrediënten (6).

In deze rapportage wordt voor de leesbaarheid suikers gebruikt in plaats van suikers (mono- en disachariden).

2.3 Toekenning van eetwaren aan productgroepen en varianten

Op basis van NEVO-code zijn de voedingsmiddelen ingedeeld in productgroepen. Uitgangspunt hiervoor was de Schijf-van-Vijf-productgroepindeling zoals deze door het Voedingscentrum is

vastgesteld (9, 10). Zij hebben deze indeling gebaseerd op de categorisering van de Gezondheidsraad (11). Voor de berekeningen in dit rapport is voor sommige productgroepen de hoofdgroep gebruikt (bijv. Groente, Fruit, Peulvruchten), terwijl voor andere productgroepen is gekozen voor een onderverdeling in subgroepen (bijv. de hoofdgroep Brood en graanproducten is opgesplitst naar Brood, Droge producten, Ontbijtgranen en Meel- en bakproducten). De productgroep met de producten die niet in de Schijf van Vijf passen zijn onderverdeeld in Hartig broodbeleg, Zoet broodbeleg, Soepen, Sauzen, Hartige snacks, Maaltijdvervangers, Zoetmiddel en Overig. In de productgroep Zoetmiddel vallen producten zoals kristalsuiker, honing, suikersiropen en zoetstoffen. Daarnaast zijn alle zuiveldranken, alcoholische en alcoholvrije dranken samengevoegd tot één categorie Dranken. Deze productgroep is alleen gebruikt om de totale inname van suikers (zowel uit eetwaren als dranken) te berekenen.

In NEVO wordt het gehalte aan suikers en vrije suikers weergegeven in gram per 100 gram product. In dit onderzoek zijn alle eetwaren met een gehalte van ≥ 6 gram suikers per 100 gram aangemerkt als belastbaar onder de Suiker-6-variant, en producten met een suikergehalte van ≥ 20 gram per 100 gram als belastbaar onder de Suiker-20-variant. Voor de Suiker-6-variant geldt daarnaast dat producten met een suikergehalte van ≥ 6 gram suikers per 100 gram die binnen de Schijf van Vijf vallen, worden uitgezonderd van de belasting. Voor de Suiker-20-variant is deze uitzondering niet toegepast: alle eetwaren met een suikergehalte van ≥ 20 gram suikers per 100 gram worden onder deze variant als belastbaar beschouwd. Alle producten anders dan koffie, thee, water, alcoholische en alcoholvrije dranken en zuiveldranken (Zuivel-dun vloeibaar) zijn meegenomen.

2.4 Berekeningen op basis van consumptie

De gemiddelde consumptie en inname van suikers en vrije suikers van een productgroep zijn berekend op basis van de tweedaags gemiddelden. De berekeningen zijn als volgt uitgevoerd: per persoon is gekeken wat de gemiddelde inname over de twee dagen is binnen een productgroep. Vervolgens is de gemiddelde consumptie, de gemiddelde inname van suikers en de gemiddelde inname van vrije suikers uit de productgroep berekend (in grammen). Deze innames per productgroep zijn bij elkaar opgeteld om tot de totale inname van suikers en de totale inname van vrije suikers per dag te komen.

Voor de Suiker-6-variant en de Suiker-20-variant is bepaald welk deel van de totale consumptie (in gram/dag) en welk deel van de totale inname van suikers (in gram/dag) onder de belastingvarianten valt. Vervolgens is per productgroep berekend welk percentage van de consumptie binnen de Suiker-6-variant en de Suiker-20-variant valt. Voor de hoeveelheid suikers waarvoor de belasting zou gelden, is daarnaast vastgesteld welk deel (in procenten) dit vormt van de totale inname van suikers uit alle productgroepen.

Naast deze analyse voor suikers is deze analyse op dezelfde manier uitgevoerd voor vrije suikers.

De analyses zijn uitgevoerd voor de totale onderzoekspopulatie (1–79 jaar) en voor subgroepen. Er is onderscheid gemaakt tussen kinderen en volwassenen, zes leeftijdsgroepen (1–3 jaar, 4–11 jaar, 12–17 jaar, 18–50 jaar, 51–64 jaar en 65–79 jaar) en naar opleidingsniveau als maat voor sociaaleconomische positie, zowel bij kinderen (opleidingsniveau ouder/verzorger) als volwassenen. Een 'laag' opleidingsniveau staat voor (basis)onderwijs, lager beroepsonderwijs, mavo. 'Middel' staat voor havo, vwo, middelbaar beroepsonderwijs en 'hoog' voor Hoger beroepsonderwijs, universiteit.

Tabel 1 Aantal deelnemers per subpopulatie in de VCP 2019-2021

Populatiegroep	N
Totaal	3.570
Kinderen	1,823
Volwassenen	1,757
Leeftijdsgroepen	
Kinderen 1-3 jaar	703
Kinderen 4-11 jaar	548
Kinderen 12-17 jaar	572
Volwassenen 18-50 jaar	602
Volwassenen 51-64 jaar	538
Volwassenen 65-79 jaar	607
Opleidingsniveau	
Kinderen*, laag	114
Kinderen*, middel	618
Kinderen*, hoog	1,091
Volwassenen, laag	455
Volwassenen, middel	633
Volwassenen, hoog	669

*Voor kinderen is gekeken naar het opleidingsniveau van de verzorger/ouder.

2.5 Informatie op productniveau

Naast informatie op consumptieniveau is ook informatie op productniveau geanalyseerd. Basis hiervoor was de NEVO-tabel, versie 2025. De selectie van voedingsmiddelen in deze tabel wijkt af van wat gebruikt is voor de consumptieanalyses, omdat ook NEVO-codes zijn meegenomen van voedingsmiddelen die in VCP 2019–2021 niet zijn geconsumeerd. Daarnaast is een aantal voedingsmiddelen die in de VCP was geconsumeerd niet beschikbaar in NEVO-tabel (versie 2025) en daarom ook niet opgenomen in deze analyses op productniveau.

Uit de NEVO-tabel zijn de volgende variabelen geëxtraheerd: NEVO-code, voedingsmiddelen-naam, gehalte suikers per 100 gram en gehalte vrije suikers per 100 gram. Vervolgens zijn de NEVO-codes met een gehalte suikers van ≥ 6 gram per 100 gram geselecteerd. Deze selectie vormt de basis voor de tabel in Bijlage 3.

Voor elke geselecteerde NEVO-code is bepaald wat de gemiddelde consumptie was in de VCP 2019–2021 (totale populatie, $n=3.570$). Op

basis van de NEVO-code is aan elk product een productgroep toegekend, met dezelfde indeling als gebruikt in de consumptie-analyses. Voor iedere NEVO-code is vastgelegd of het product binnen de Schijf van Vijf valt. Op grond hiervan is bepaald of de NEVO-code belastbaar is onder de Suiker-6-variant (suikergehalte ≥ 6 gram per 100 gram en niet binnen de Schijf van Vijf). Daarnaast is voor iedere NEVO-code vastgesteld of het suikergehalte ≥ 20 gram per 100 gram is; in dat geval is het product belastbaar onder de Suiker-20-variant.

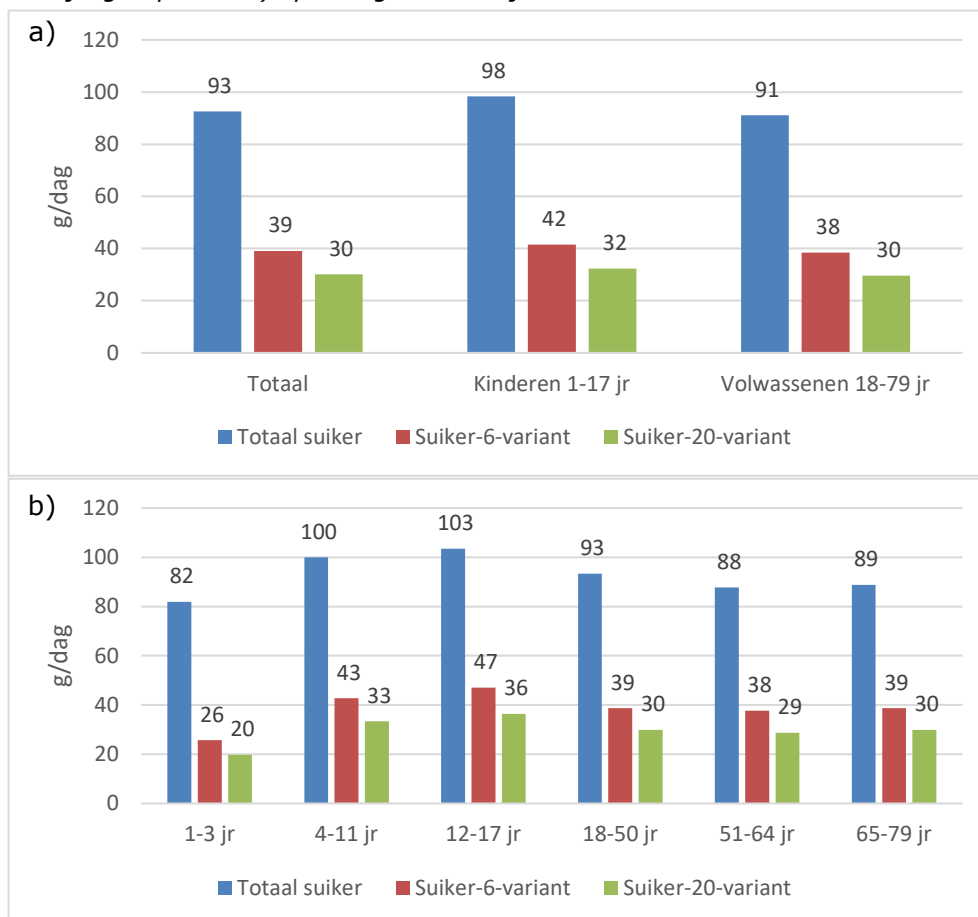
Per productgroep is in figuren weergegeven welk percentage NEVO-codes onder de Suiker-6-variant belastbaar dan wel uitgezonderd is, en onder de Suiker-20-variant belastbaar is. Het aantal NEVO-codes per productgroep staat hierin ook vermeld, zodat duidelijk is op hoeveel producten de weergegeven percentages zijn gebaseerd.

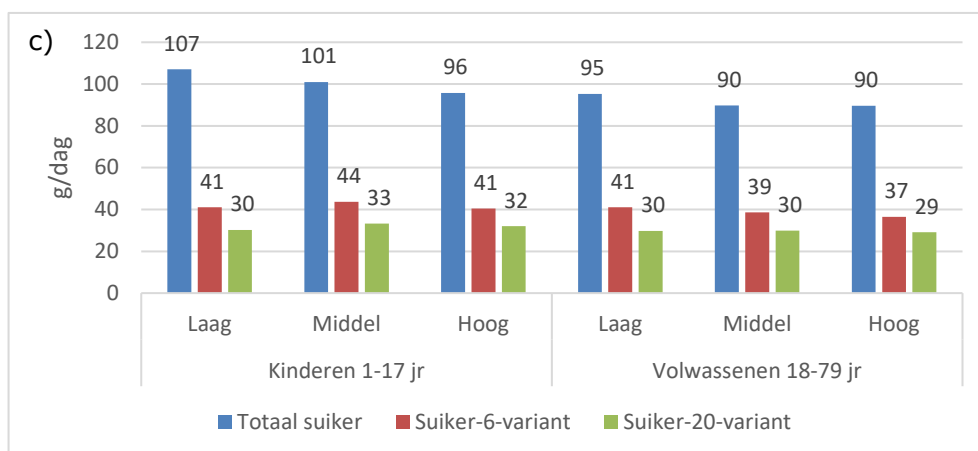
3 Resultaten

3.1 Totale inname van suikers

De totale inname van suikers uit zowel eetwaren als dranken is ongeveer 93 gram/dag, waarbij de inname bij kinderen iets hoger ligt dan bij volwassenen (Figuur 1a). Bij uitsplitsing naar zes leeftijdsgroepen is zichtbaar dat de inname van suikers het hoogste is voor kinderen van 4-11 jaar en 12-17 jaar oud. De uitsplitsing van leeftijdsgroepen bij volwassenen laat zien dat de inname van suikers vergelijkbaar is onder deze groepen (Figuur 1b). Voor opleidingsniveau geldt dat voor kinderen de inname van suikers daalt bij een hoger opleidingsniveau van de ouders/verzorgers. Bij de volwassenen is de inname van suikers hoger bij een laag opleidingsniveau ten opzichte van middel en hoog opleidingsniveau (Figuur 1c). In de figuren wordt ook aangegeven hoeveel suikers de eetwaren leveren die in de varianten zouden worden belast. Dit wordt beschreven in paragraaf 3.3.

Figuur 1 Totale inname van suikers uit alle productgroepen (d.w.z. zowel eetwaren als dranken) en inname van suikers binnen de Suiker-6-variant en de Suiker-20-variant bij 1-79-jarigen (VCP 2019-2021, n=3.570). Resultaten zijn uitgesplitst naar a) kinderen en volwassenen, b) zes verschillende leeftijdsgroepen en c) opleidingsniveau bij kinderen en volwassenen

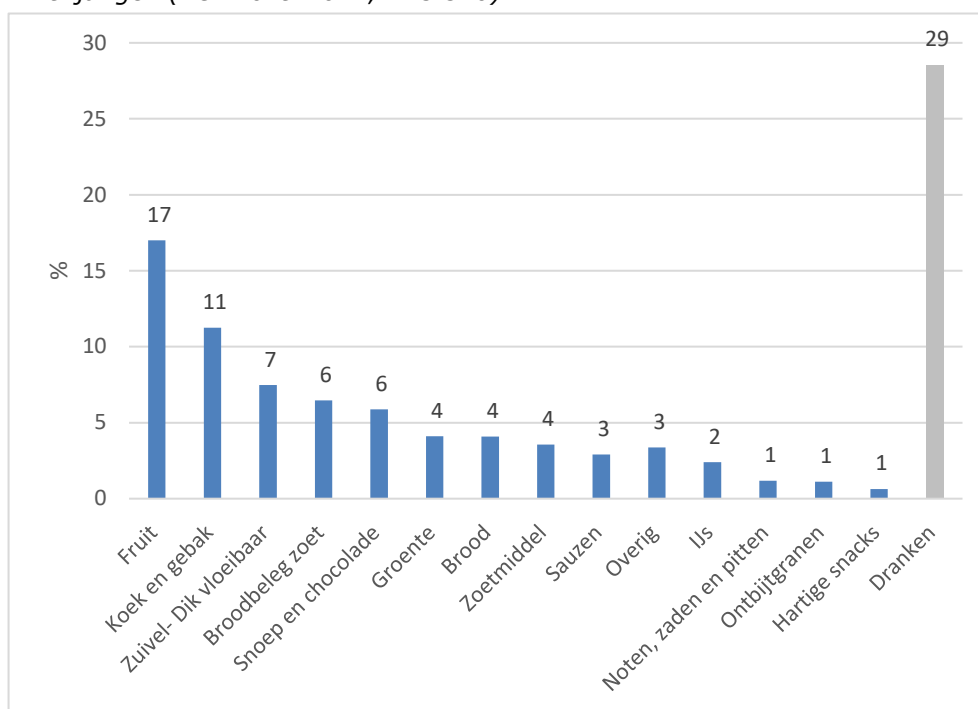

3.2 Bijdrage van eetwaren aan de inname van suikers

Van de totale inname van suikers (93 gram/dag voor 1-79-jarigen) wordt 71% door eetwaren geleverd. De belangrijkste bronnen zijn Fruit, Koek en gebak, Dik vloeibaar zuivel, Zoet broodbeleg en Snoep en chocolade, zie Figuur 2.

Figuur 2 Procentuele bijdrage aan de gemiddelde inname van suikers per dag bij 1-79-jarigen (VCP 2019-2021, n=3.570)

3.3 Bijdrage van belastingvarianten

3.3.1 Aandeel van totale inname van suikers

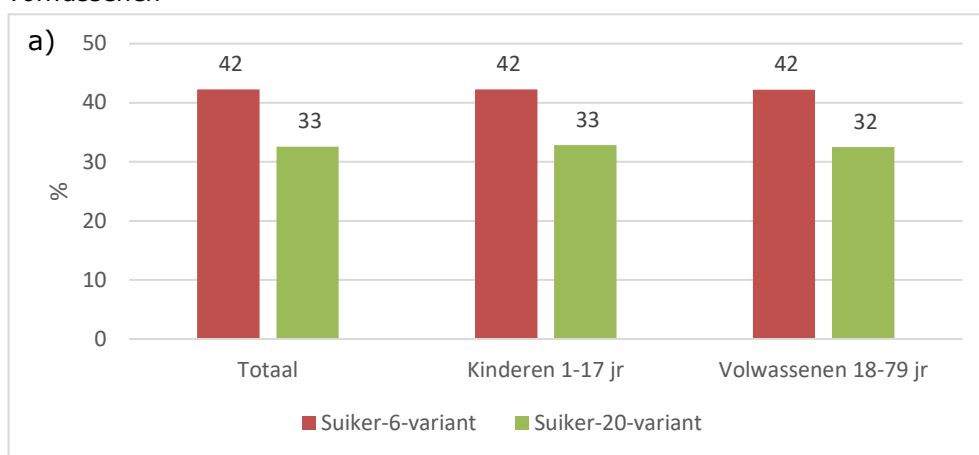
In Figuur 1 wordt aangegeven hoeveel suikers (in gram/dag) de eetwaren leveren die in de varianten zouden worden belast. Figuur 3 illustreert voor verschillende bevolkingsgroepen welk deel (in procenten) van de totale inname van suikers afkomstig is uit producten die belastbaar zouden zijn met de twee belastingvarianten.

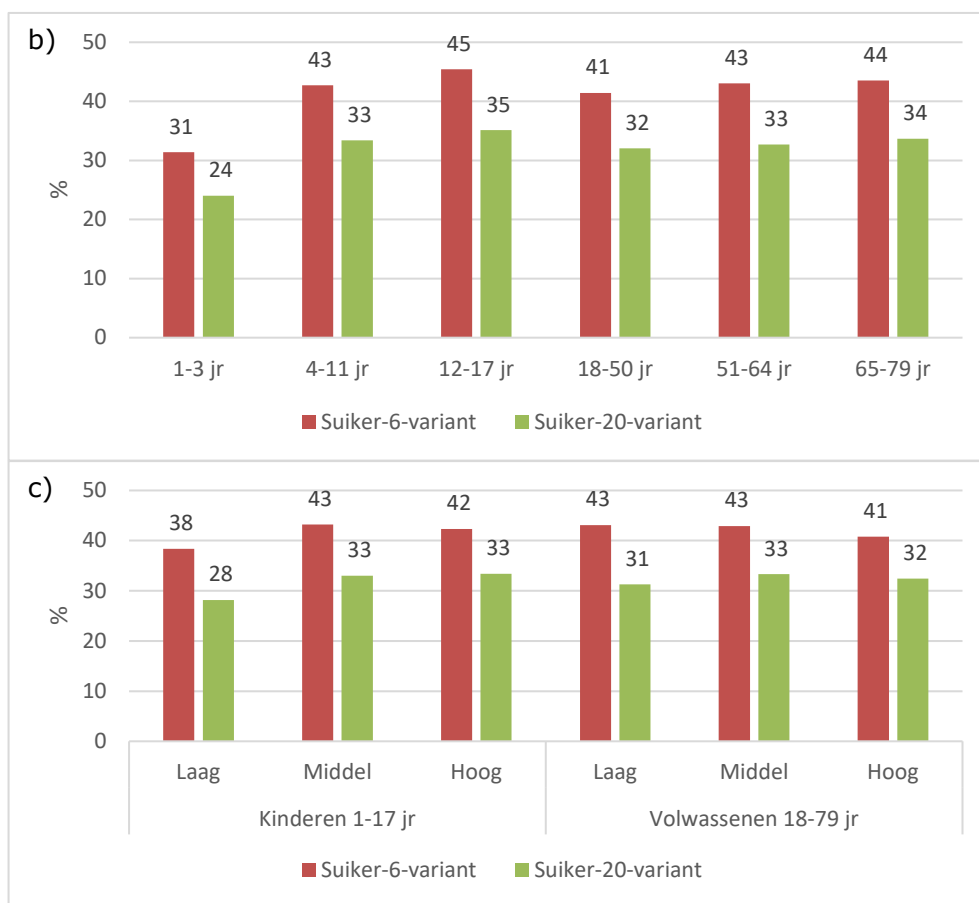
Van de totale inname van suikers (uit zowel dranken als eetwaren) door 1-79-jarigen is 42% (39 gram/dag) afkomstig uit producten die belastbaar zouden zijn met de Suiker-6-variant (Figuren 1a en 3a). Met de Suiker-20-variant is 33% (30 gram/dag) van de inname van suikers afkomstig uit belastbare producten. Dus met de Suiker-6-variant wordt afgerond 10 procentpunten meer belast. Dit komt overeen met 9 gram suikers per dag. Meer detailinformatie is opgenomen in Bijlage 1.

De procentuele bijdrage van belastbare producten is het laagst bij jonge kinderen van 1–3 jaar (Figuur 3b). Voor de overige vijf leeftijdsgroepen ligt deze bijdrage tussen de 41 en 45% bij de Suiker-6-variant en tussen de 32 en 35% bij de Suiker-20-variant. Uitsplitsing naar opleidingsniveau in Figuur 3c laat zien dat de procentuele bijdrage in grote lijnen vergelijkbaar is tussen de groepen, met uitzondering van kinderen met ouders/verzorgers met een laag opleidingsniveau, waar het percentage iets lager is dan in de andere groepen (voor beide belastingvarianten). De absolute hoeveelheid suikers uit eetwaren die belast wordt bij deze groepen is wel vergelijkbaar (Figuur 1c).

Als we de procentuele bijdrage van 33–42% (percentages voor de twee varianten voor 1-79-jarigen) afzetten tegen het gegeven dat 71% van de totale inname van suikers afkomstig is uit eetwaren (Figuur 2), dekken deze mogelijke belastingvarianten ongeveer de helft van de inname van suikers uit eetwaren (resultaten niet weergegeven in de figuren).

Figuur 3 De procentuele bijdrage aan de totale inname van suikers binnen de Suiker-6-variant en de Suiker-20-variant bij 1-79-jarigen (VCP 2019-2021, n=3.570). De resultaten zijn uitgesplitst naar a) kinderen en volwassenen, b) zes verschillende leeftijdsgroepen en c) opleidingsniveau bij kinderen en volwassenen

In Bijlagen 1 en 2 worden ook de resultaten ten aanzien van de inschattingen van de vrije suikers getoond. Hieruit blijkt dat met de Suiker-6-variant 34% van de inname van suikers (mono- en disachariden) bij 1-79-jarigen belaste vrije suikers zijn. Daarmee wordt ongeveer 60% van de vrije suikers belast (32 g/dag van de 50 g/dag). Met de Suiker-20-variant wordt circa 50% van de vrije suikers belast.

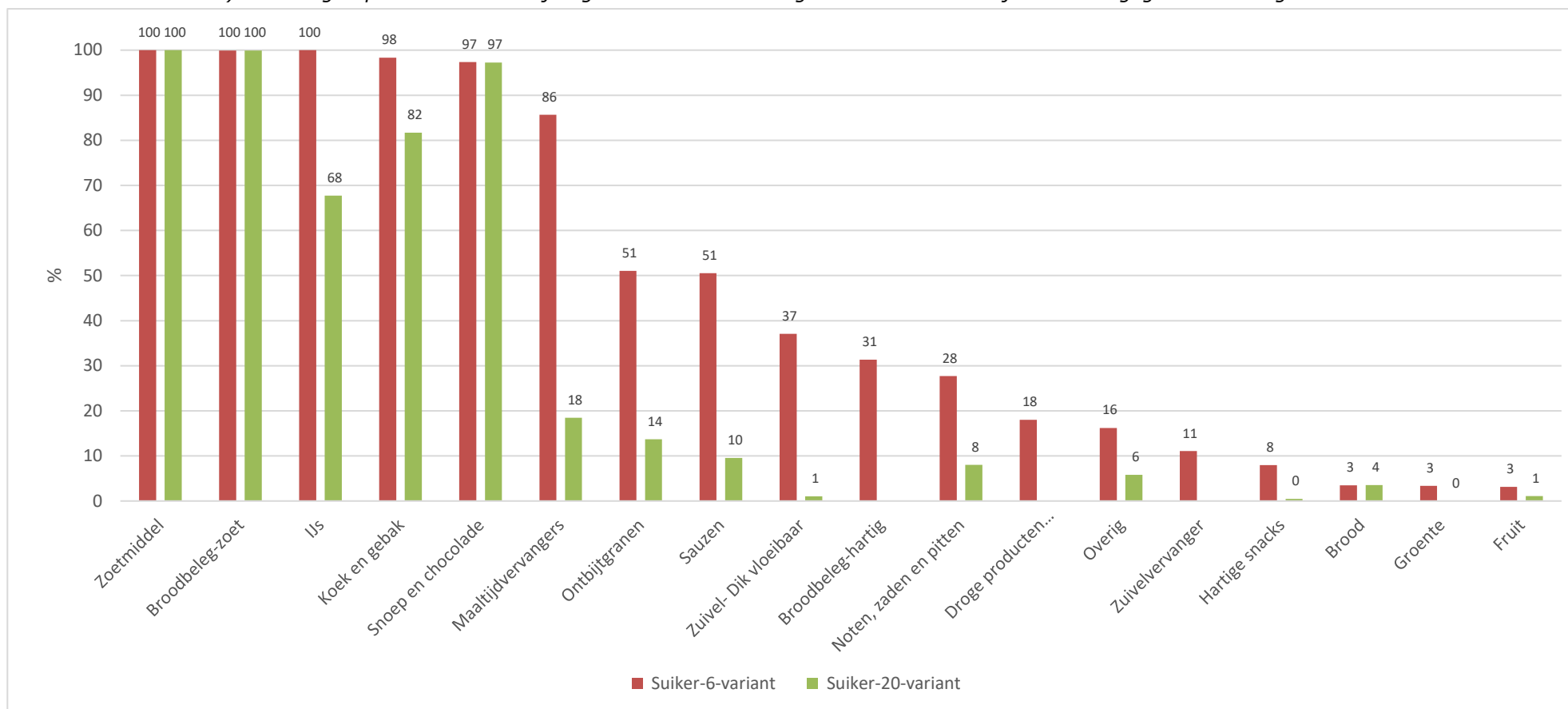
3.3.2 Aandeel van consumptie per productgroep

Figuur 4 illustreert welk deel van de totale consumptie van de verschillende productgroepen afkomstig is uit producten die belastbaar zouden zijn met de twee belastingvarianten.

Bij de Suiker-6-variant is in een aantal productgroepen vrijwel de volledige consumptie belastbaar, zoals Zoetmiddel, Zoet broodbeleg en IJs (allen 100%), Koek en gebak (98%) en Snoep en chocolade (97%). Voor Maaltijdvervangers is 86% van de consumptie belastbaar en voor Ontbijtgranen en Sauzen valt ongeveer de helft van de consumptie onder de Suiker-6-variant. Andere productgroepen worden in veel mindere mate geraakt door de belasting. Zo is 37% van de consumptie van Dik vloeibare zuivel, 31% van Hartig broodbeleg en 28% van Noten, zaden en pitten belastbaar onder de Suiker-6-variant. Voor Brood, Groente en Fruit is het aandeel belastbare consumptie beperkt (circa 3%).

Bij de Suiker-20-variant ligt het aandeel belastbare consumptie, in veel productgroepen lager dan met de Suiker-6-variant. Zo daalt het aandeel belastbare consumptie bij IJs van 100% naar 68%, bij Maaltijdvervangers van 86% naar 18% en bij Ontbijtgranen van 51% naar 14%. Bij Zoetmiddel, Zoet broodbeleg en Snoep en chocolade wordt daarentegen ook onder de Suiker-20-variant (vrijwel) de volledige consumptie binnen deze productgroepen belast. Meer details zijn opgenomen in Bijlage 1.

Figuur 4 Per productgroep de procentuele bijdrage van de inname van suikers uit producten die belast zouden worden met de Suiker-6-variant en Suiker-20-variant aan de inname van suikers uit de betreffende de productgroep bij 1-79-jarigen (VCP 2019-2021, n=3.570). Productgroepen waarvan de bijdrage voor beide belastingvarianten 0% was zijn niet weergegeven in dit figuur

3.3.3 Aandeel inname van suikers per productgroep van totale inname van suikers

Tabellen 2 t/m 4 laten zien welk deel van de totale inname van suikers afkomstig is uit producten die belastbaar zouden zijn met de twee belastingvarianten. Hierin worden de vijf productgroepen met de hoogste percentuele bijdragen aan de inname van suikers vanuit belastbare producten weergegeven.

Met de Suiker-6-variant levert voor de totale bevolking van 1-79 jaar de productgroep Koek en gebak de grootste bijdrage aan de totale inname van suikers (11%), gevolgd door Zoet broodbeleg (6%) en Snoep en chocolade (6%) (Tabel 2). Bij kinderen leveren Zoet broodbeleg en Koek en gebak de grootste bijdrage (beide 10%), gevolgd door Snoep en chocolade (6%). Bij volwassenen komt de grootste bijdrage uit Koek en gebak (12%), gevolgd door Snoep en chocolade (6%) en Zoet broodbeleg (5%).

Bij uitsplitsing naar leeftijdsgroepen en opleidingsniveau blijven deze patronen grotendeels hetzelfde (Tabellen 3 en 4). In alle groepen zijn Koek en gebak, Zoet broodbeleg, Snoep en chocolade en Dik vloeibare zuivel de belangrijkste bijdragers aan de totale inname van suikers vanuit belastbare producten. Zoet broodbeleg heeft de grootste bijdrage bij jonge kinderen, terwijl Koek en gebak de grootste bijdrage heeft bij de oudere leeftijdsgroepen.

Voorbeeldberekening van procentuele bijdrage van een productgroep aan de totale inname van suikers

Bevolkingsgroep: Totaal, 1-79-jarigen; Productgroep: Koek en gebak

De totale inname van suikers uit alle productgroepen bij de totale populatie is 92,5 gram/dag.

De inname van suikers van producten uit de productgroep Koek en gebak die met de Suiker-6-variant worden belast is 10,4 gram/dag.

Procentuele bijdrage aan totale inname: $100 \times 10,4 / 92,5 = 11\%$

De consumptie van Koek en gebak binnen de Suiker-6-variant dekt 11% van de totale inname van suikers.

Tabel 2 Procentuele bijdrage van de inname van suikers binnen de Suiker 6-variant aan de totale inname van suikers bij 1-79-jarigen, voor de vijf productgroepen die het meest bijdragen (VCP 2019-2021, n=3.570). De resultaten zijn uitgesplitst naar kinderen (1-17 jr) en volwassenen (18-79 jr)

Totaal 1-79 jr		Kinderen 1-17 jr		Volwassenen 18-79 jr	
Productgroep	%	Productgroep	%	Productgroep	%
Koek en gebak	11	Broodbeleg-zoet	10	Koek en gebak	12
Broodbeleg-zoet	6	Koek en gebak	10	Snoep en chocolade	6
Snoep en chocolade	6	Snoep en chocolade	6	Broodbeleg-zoet	5
Zuivel- Dik vloeibaar	5	Zuivel- Dik vloeibaar	5	Zuivel- Dik vloeibaar	5
Zoetmiddel	4	IJs	3	Zoetmiddel	4

Tabel 3 Procentuele bijdrage van de inname van suikers bij de Suiker 6-variant aan de totale inname van suikers, voor de vijf productgroepen die het meest bijdragen (VCP 2019-2021, n=3.570). De resultaten zijn uitgesplitst naar zes verschillende leeftijdsgroepen

Kinderen 1-3 jr		Kinderen 4-11 jr		Kinderen 12-17 jr		Volwassenen 18-50 jr		Volwassenen 51-64 jr		Volwassenen 65-79 jr	
<i>Productgroep</i>	%	<i>Productgroep</i>	%	<i>Productgroep</i>	%	<i>Productgroep</i>	%	<i>Productgroep</i>	%	<i>Productgroep</i>	%
Broodbeleg-zoet	8	Broodbeleg-zoet	11	Koek en gebak	12	Koek en gebak	11	Koek en gebak	12	Koek en gebak	13
Koek en gebak	7	Koek en gebak	9	Broodbeleg-zoet	10	Snoep en chocolade	6	Snoep en chocolade	5	Broodbeleg-zoet	6
Zuivel- Dik vloeibaar	5	Snoep en chocolade	7	Snoep en chocolade	7	Broodbeleg-zoet	5	Broodbeleg-zoet	5	Zuivel- Dik vloeibaar	6
Snoep en chocolade	3	Zuivel- Dik vloeibaar	5	Zuivel- Dik vloeibaar	5	Zuivel- Dik vloeibaar	4	Zuivel- Dik vloeibaar	5	Zoetmiddel	5
IJs	2	IJs	4	IJs	3	Zoetmiddel	4	Zoetmiddel	4	Snoep en chocolade	5

Tabel 4 Procentuele bijdrage van de inname van suikers bij de Suiker 6-variant aan de totale inname van suikers, voor de vijf productgroepen die het meest bijdragen (VCP 2019-2021, n=3.570). De resultaten zijn uitgesplitst naar opleidingsniveau bij kinderen en volwassenen

Kinderen, laag		Kinderen, middel		Kinderen, hoog		Volwassenen, laag		Volwassenen, middel		Volwassenen, hoog	
<i>Productgroep</i>	%	<i>Productgroep</i>	%	<i>Productgroep</i>	%	<i>Productgroep</i>	%	<i>Productgroep</i>	%	<i>Productgroep</i>	%
Koek en gebak	9	Koek en gebak	10	Broodbeleg-zoet	11	Koek en gebak	12	Koek en gebak	11	Koek en gebak	11
Broodbeleg-zoet	8	Broodbeleg-zoet	10	Koek en gebak	10	Zuivel- Dik vloeibaar	6	Snoep en chocolade	6	Snoep en chocolade	6
Snoep en chocolade	5	Snoep en chocolade	6	Snoep en chocolade	6	Broodbeleg-zoet	5	Broodbeleg-zoet	6	Broodbeleg-zoet	6
Zuivel- Dik vloeibaar	5	Zuivel- Dik vloeibaar	5	Zuivel- Dik vloeibaar	5	Zoetmiddel	5	Zuivel- Dik vloeibaar	4	Zuivel- Dik vloeibaar	4
IJs	4	IJs	3	IJs	3	Snoep en chocolade	4	Zoetmiddel	4	Zoetmiddel	3

Voor de Suiker-20-variant is een vergelijkbaar beeld zichtbaar als voor de Suiker-6-variant (Tabellen 5 t/m 7). In beide varianten leveren Koek en gebak, Zoet broodbeleg en Snoep en chocolade de grootste bijdrage aan de totale inname van suikers vanuit belastbare producten. Ook de patronen naar leeftijd en opleidingsniveau zijn grotendeels gelijk. Zoet broodbeleg is de belangrijkste bijdrager bij jonge kinderen, terwijl Koek en gebak in de oudere leeftijdsgroepen de grootste bijdrage levert.

Een verschil met de Suiker-6-variant is dat Dik vloeibare zuivel in de Suiker-20-variant niet meer tot de vijf belangrijkste productgroepen behoort. In plaats daarvan komen vaker IJs, Zoetmiddel en brood in de top vijf voor. Daarnaast liggen de percentuele bijdragen van de belangrijkste productgroepen in de Suiker-20-variant over het algemeen iets lager.

Tabel 5 Procentuele bijdrage van de inname van suikers bij de Suiker-20-variant aan de totale inname van suikers, voor de vijf productgroepen die het meest bijdragen (VCP 2019-2021, n=3.570). De resultaten zijn uitgesplitst naar kinderen en volwassenen

Totaal 1-79 jr		Kinderen 1-17 jr		Volwassenen 18-79 jr	
<i>Productgroep</i>	<i>%</i>	<i>Productgroep</i>	<i>%</i>	<i>Productgroep</i>	<i>%</i>
Koek en gebak	10	Broodbeleg-zoet	10	Koek en gebak	10
Broodbeleg-zoet	6	Koek en gebak	9	Snoep en chocolade	6
Snoep en chocolade	6	Snoep en chocolade	6	Broodbeleg-zoet	5
Zoetmiddel	4	IJs	2	Zoetmiddel	4
IJs	2	Zoetmiddel	2	IJs	2

Tabel 6 Procentuele bijdrage van de inname van suikers bij de Suiker-20-variant aan de totale inname van suikers, voor de vijf productgroepen die het meest bijdragen (VCP 2019-2021, n=3.570). De resultaten zijn uitgesplitst naar zes verschillende leeftijdsgroepen

Kinderen 1-3 jr		Kinderen 4-11 jr		Kinderen 12-17 jr		Volwassenen 18-50 jr		Volwassenen 51-64 jr		Volwassenen 65-79 jr	
Productgroep	%	Productgroep	%	Productgroep	%	Productgroep	%	Productgroep	%	Productgroep	%
Broodbeleg-zoet	8	Broodbeleg-zoet	11	Koek en gebak	11	Koek en gebak	10	Koek en gebak	11	Koek en gebak	12
Koek en gebak	6	Koek en gebak	9	Broodbeleg-zoet	10	Snoep en chocolade	6	Snoep en chocolade	5	Broodbeleg-zoet	6
Snoep en chocolade	3	Snoep en chocolade	7	Snoep en chocolade	7	Broodbeleg-zoet	5	Broodbeleg-zoet	5	Zoetmiddel	5
Fruit	2	IJs	2	IJs	2	Zoetmiddel	4	Zoetmiddel	4	Snoep en chocolade	5
Brood	1	Zoetmiddel	1	Zoetmiddel	2	IJs	2	IJs	2	Brood	2

Tabel 7 Procentuele bijdrage van de inname van suikers bij de Suiker 20-variant aan de totale inname van suikers, voor de vijf productgroepen die het meest bijdragen (VCP 2019-2021, n=3.570). De resultaten zijn uitgesplitst naar opleidingsniveau bij kinderen en volwassenen

Kinderen, laag		Kinderen, middel		Kinderen, hoog		Volwassenen, laag		Volwassenen, middel		Volwassenen, hoog	
Productgroep	%	Productgroep	%	Productgroep	%	Productgroep	%	Productgroep	%	Productgroep	%
Koek en gebak	8	Broodbeleg-zoet	10	Broodbeleg-zoet	11	Koek en gebak	11	Koek en gebak	10	Koek en gebak	10
Broodbeleg-zoet	8	Koek en gebak	9	Koek en gebak	9	Broodbeleg-zoet	5	Snoep en chocolade	6	Snoep en chocolade	6
Snoep en chocolade	5	Snoep en chocolade	6	Snoep en chocolade	6	Zoetmiddel	5	Broodbeleg-zoet	6	Broodbeleg-zoet	6
IJs	3	IJs	2	IJs	2	Snoep en chocolade	4	Zoetmiddel	4	Zoetmiddel	3
Zoetmiddel	2	Zoetmiddel	2	Zoetmiddel	2	Brood	1	IJs	2	IJs	2

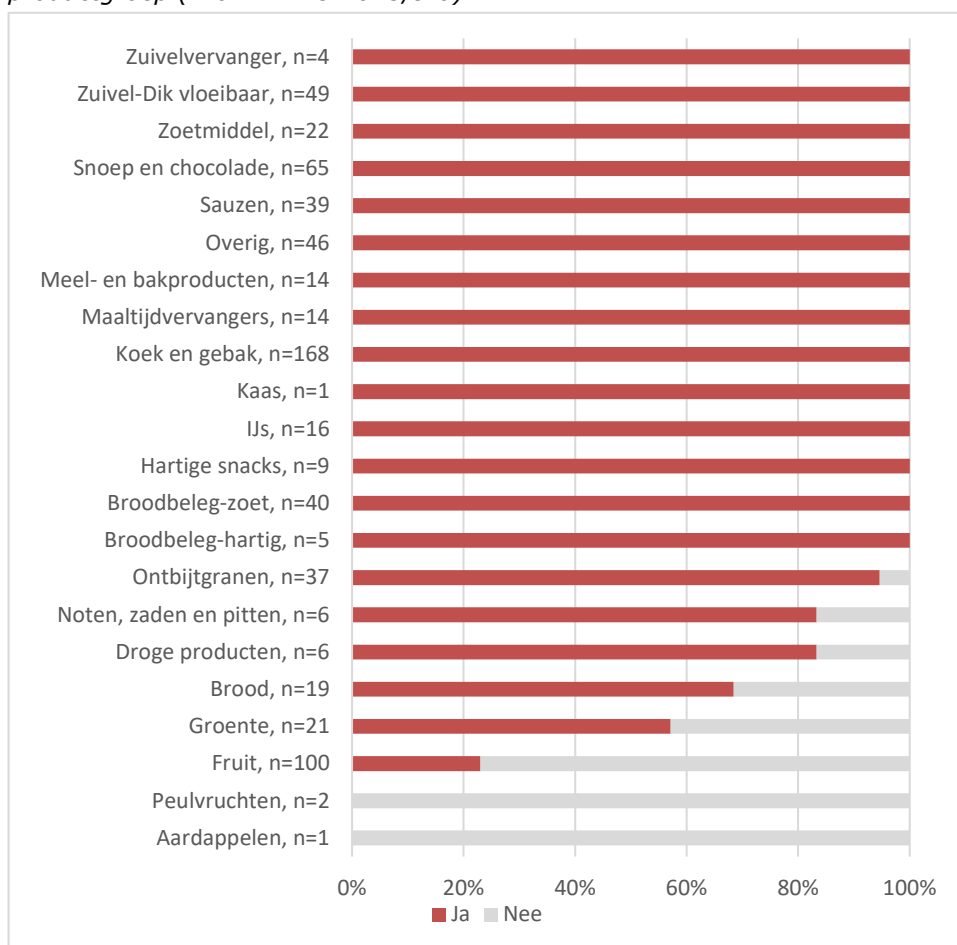
3.4 Informatie op productniveau

In totaal zijn er 684 NEVO-codes voor eetwaren met een gehalte suikers van ≥ 6 gram per 100 gram. Dit is de set producten die is opgenomen in de tabel in Bijlage 3. Producten met < 6 gram suiker per 100 gram zijn hierin niet meegenomen.

Van de 684 geselecteerde producten voldoen 14% aan de Schijf van Vijf criteria. Dit betreft vooral producten in de productgroepen Fruit en Groente. De overige 86% van de producten valt daarmee binnen de Suiker-6-variant en zou in die variant dus belastbaar zijn.

Figuur 5 laat per productgroep zien welk deel van de producten (NEVO-codes) met ≥ 6 gram per 100 gram belastbaar is met de Suiker-6-variant en welk deel uitgezonderd is omdat het om Schijf-van-Vijf-producten gaat.

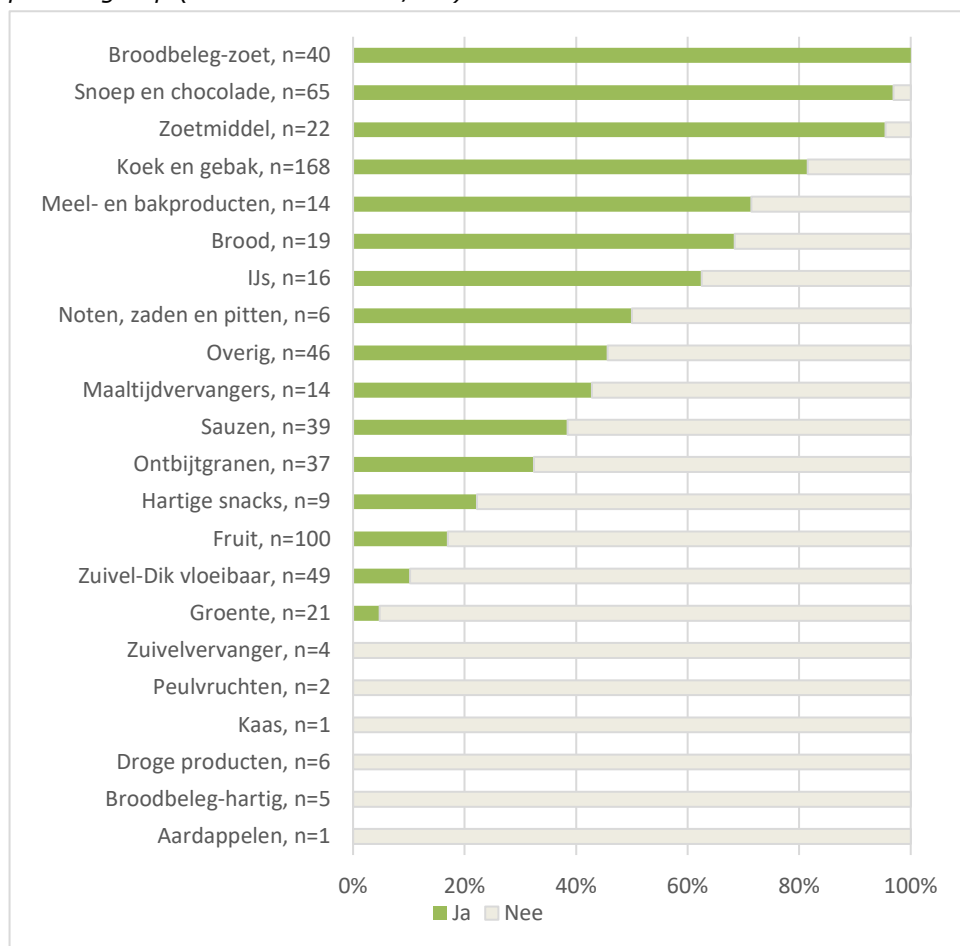
Figuur 5 Verdeling van producten (NEVO-codes met ≥ 6 gram suiker per 100 gram) naar belastbaar en uitgezonderd onder de Suiker-6-variant, per productgroep (Bron: NEVO 2025/9.0)

Figuur 6 toont voor dezelfde 684 NEVO-codes per productgroep welk deel een suikergehalte van ≥ 20 gram per 100 gram heeft en daarmee belastbaar zou zijn met de Suiker-20-variant. Met deze variant gaat het om minder productgroepen en vooral om producten uit de

productgroepen Zoet broodbeleg, Snoep en chocolade, Zoetmiddel en Koek en gebak.

Figuur 6 Verdeling van producten (NEVO-codes met ≥ 6 gram suiker per 100 gram) naar belastbaar en niet-belastbaar onder de Suiker-20-variant, per productgroep (Bron: NEVO 2025/9.0)

4 Discussie

4.1 Samenvatting van de resultaten

De twee belastingvarianten dekken een substantieel deel van de inname van suikers. Ruim 40% van de totale inname van suikers door 1-79-jarigen is afkomstig uit producten die met de Suiker-6-variant belastbaar zouden zijn. Dit komt overeen met ongeveer de helft van de inname van suikers uit eetwaren. Met de Suiker-20-variant is dit aandeel circa een derde. Verschillen tussen bevolkingsgroepen zijn beperkt.

De grootste bijdrage aan de inname van suikers uit producten die onder de onderzochte varianten belastbaar zouden zijn, komt van de productgroepen Koek en gebak, Snoep en chocolade, IJs, Zoet broodbeleg, Zoetmiddel en in mindere mate Dik vloeibare zuivel. Ook in de Suiker-20-variant blijven Koek en gebak, Snoep en chocolade en Zoet broodbeleg de belangrijkste bronnen van inname van suikers uit producten die onder deze variant belastbaar zouden zijn. Met de Suiker-20-variant gaat het om minder productgroepen die worden geraakt door de belasting.

4.2 Methodologische aspecten

Bij de interpretatie van de resultaten zijn enkele methodologische punten van belang, zoals de beperkingen en sterktes van de data, de interpretatie voor vrije suikers, en verschillen t.o.v. eerder gerapporteerde cijfers van de VCP.

Gebruik van beschikbare data

De analyses zijn gebaseerd op de meest recente gegevens van de VCP 2019–2021 in combinatie met NEVO-2025 (en eerdere NEVO-versies). Dit zijn de meest recente beschikbare VCP-gegevens, maar ze hebben betrekking op consumptie van enkele jaren geleden. Op basis van deze en eerdere peilingen was er sprake van een dalende trend in inname van suikers, maar het is onbekend in hoeverre deze zich na 2021 heeft voortgezet. Dit geldt des te meer, omdat een deel van de meest recente VCP-ronde tijdens de COVID-19-pandemie is uitgevoerd, een periode waarin het voedingspatroon tijdelijk kan zijn veranderd. Alhoewel bijna 80% aangaf dat het eetpatroon niet veranderd was door de pandemie (5).

Voor de voedingsstofgegevens is gebruikgemaakt van NEVO-2025, de meest recente beschikbare versie ten tijde van de analyse. Hoewel NEVO regelmatig wordt geactualiseerd, zijn daarin niet altijd alle meest recente marktontwikkelingen en productaanpassingen volledig verwerkt. Bovendien bevat de NEVO met name generieke producten en kunnen er verschillen zijn tussen merk-specifieke producten. Hierdoor kan er discrepantie bestaan tussen de in NEVO opgenomen samenstelling en bijvoorbeeld het actuele aanbod in de supermarkt. Over de precieze impact hiervan op de resultaten kunnen we geen uitspraak doen.

Sommige voedingsmiddelen zijn in de VCP op ingrediëntniveau geregistreerd. Deze ingrediënten zijn afzonderlijk aan verschillende productgroepen toegedeeld. Hierdoor kan een deel van de toegevoegde suiker in andere productgroepen terecht komen dan door de consument

wordt geconsumeerd. Bijvoorbeeld suiker op een pannenkoek of in de thee staat bij Zoetmiddel. Dit kan in beperkte mate invloed hebben op de toedeling van suikers aan productgroepen.

Geen informatie over voorverpakte producten

In de Kamerbrief wordt genoemd dat de belasting mogelijk alleen voor voorverpakte producten gaat gelden. In VCP 2019-2021 is geen directe indicator aanwezig waarmee voorverpakte en niet-voorverpakte producten van elkaar kunnen worden onderscheiden. Hierdoor kon geen onderscheid worden gemaakt naar verpakingsstatus. Indien de uiteindelijke wetgeving alleen voorverpakte producten betreft, zal de feitelijk belaste inname van suikers in de praktijk naar verwachting lager zijn dan de hier berekende inname.

Totale suikers versus vrije suikers

De belastingvarianten zijn om praktische redenen geoperationaliseerd op basis van suikers (mono- en disachariden), niet op basis van vrije suikers. Dit is methodologisch een strengere benadering dan wanneer uitsluitend vrije suikers zouden worden gebruikt, omdat ook producten met relatief veel natuurlijke suikers eerder in beeld komen. Tegelijkertijd zijn bij de Suiker-6-variant producten binnen de Schijf van Vijf uitgezonderd, waardoor het netto vooral gaat om producten met toegevoegde suikers en een minder gunstig voedingsprofiel. In dit rapport zijn, naast analyses op basis van totale suikers, ook analyses voor vrije suikers opgenomen. Vrije suikers worden indirect geschat en de gehalten waren ook niet voor alle producten in Bijlage 3 beschikbaar. Daarom moeten de uitkomsten die van toepassing zijn op vrije suikers met meer voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Verschillen ten opzichte van cijfers op wateetnederland.nl

De hier gebruikte benadering van de inname verschilt van de methode die is toegepast voor wateetnederland.nl en in eerdere rapportages over de inname van voedingsstoffen (12). In deze studie is gewerkt met de gemiddelde inname over twee voedingsdagboekdagen per persoon (tweedaags gemiddelde). De resultaten hebben daardoor betrekking op de totale inname van suikers op een gemiddelde dag, en niet op de gebruikelijke inname zoals die met specifieke statistische methoden over langere perioden wordt geschat.

De keuze voor totale inname op tweedaags gemiddelden sluit aan bij het doel van deze analyse: inzicht geven in welk deel van de huidige inname van suikers op een gemiddelde dag onder de beoogde belastingvarianten zou vallen. Voor cijfers over de inname van suikers is de gebruikelijk innamebenadering zoals weergegeven in de eerdere rapportage geschikter (5). In dit rapport is gekozen voor berekening van de totale inname van suikers, om de analyses eenvoudiger en transparanter te houden. De verschillen in de gemiddelde totale innames tussen de tweedaags gemiddelden en de gebruikelijke gemiddelden zijn zeer klein en deze benadering heeft voornamelijk impact op de uiteinden van de distributie (bijv. de 5^e en 95^e percentielen) (13).

In deze studie is berekend welk deel van de totale inname van suikers afkomstig is uit producten die onder een belastingvariant zouden vallen, en wat de bijdrage van productgroepen binnen deze belaste set is. Op wateetnederland.nl wordt daarentegen gekeken naar de bijdrage van

productgroepen aan de totale inname per persoon, waarna hiervan het gemiddelde voor de bevolkingsgroep wordt berekend. Door deze andere benadering zijn de uitkomsten niet één-op-één vergelijkbaar met de cijfers op wateetnederland.nl en vragen ze om een eigen, beleidsgerichte interpretatie.

4.3 Beleidsmatige betekenis

De resultaten laten zien dat beide belastingvarianten een substantieel deel van de huidige inname van suikers dekken, vooral producten treffen die vanuit voedingskundig perspectief als minder wenselijk worden beschouwd, en relatief beperkte verschillen laten zien tussen sociaaleconomische groepen, waarbij de bijdrage van belastbare producten aan de inname van suikers over het algemeen vergelijkbaar is.

De keuze van de drempel (6% versus 20% suikers) bepaalt of de belasting zich vooral richt op een bredere set producten die suiker bevatten (Suiker-6-variant) of op een smaller segment met hogere suikergehaltes (Suiker-20-variant). Met de Suiker-20-variant wordt circa 10 gram suikers per dag minder belast.

Ander onderzoek zoals dat van Ecorys is nodig om de daadwerkelijke belastingmaatregelen te definiëren (14). Zoals de betekenis van de varianten op de feitelijke inname van suikers, scenario-analyses, de praktische uitvoerbaarheid en de belastingopbrengsten. Soortgelijk onderzoek is ook uitgevoerd door het RIVM t.a.v. de verbruiksbelasting bij dranken (15-17). Tenslotte kunnen de prijsverhogingen effect hebben op prijsstelling, herformulering van producten door producenten of gedragsveranderingen door consumenten.

Ter illustratie, wanneer wordt uitgegaan van een ingeschatte daling van de inname van suikers van 16% (gebaseerd op inschattingen uit Ecorys bij een suikerbelasting op producten met $\geq 6\%$ suikers (14)) van de belaste producten voor de totale bevolking dan zou dit bevolkingsbreed een daling kunnen bewerkstelligen van 6 gram/dag bij de Suiker-6-variant (=16% van 39 gram suikers uit belaste producten). Dit komt overeen met een afname van circa 7% in de totale inname van suikers.

Samenvattend laten deze resultaten zien dat een suikerbelasting in potentie 30-42% van de totale inname van suikers belastbaar kan worden, afhankelijk van de gekozen variant. Dit komt overeen met ongeveer de helft van de inname van suikers uit eetwaren. Het percentage zal lager liggen wanneer er alleen op vrije suikers belast wordt of wanneer de wetgeving alleen voorverpakte eetwaren belast. De resultaten van dit rapport bieden daarmee vooral een inhoudelijke basis voor verdere beleidsafwegingen over de afbakening van een eventuele suikerbelasting op eetwaren. Zij maken zichtbaar welk deel van de huidige inname van suikers met de verschillende varianten in beeld komt en welke productgroepen daarbij het meest relevant zijn.

Literatuur

1. RIVM. Informatie Volksgezondheid en Zorg/Overgewicht Bilthoven: RIVM; [Available from: <https://www.vzinfo.nl/overgewicht>].
2. World Health Organization. 2015. Geneva: WHO.
3. D66, VVD, CDA. Aan de slag, Bouwen aan een beter Nederland Coalitieakkoord 2026-2030. 2026.
4. Staatssecretaris van Financiën, Minister van Volksgezondheid Welzijn en Sport. Brief van de staatssecretaris van Financiën en van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nr 310. 2026.
5. van Rossum CTM, Sanderma-Nawijn EL, Brants HAM, Dinnissen CS, Jansen-van der Vliet M, Beukers MH, et al. The diet of the Dutch - Results of the Dutch National Food Consumption Survey 2019-2021 on food consumption and evaluation with dietary guidelines Bilthoven: RIVM; 2023. Rapport 2022-0190.
6. NEVO. NEVO online version 2025/9.0. Bilthoven: RIVM; 2025.
7. NEVO. NEVO online version 2023/8.0. Bilthoven: RIVM; 2023.
8. NEVO. NEVO online version 2021/7.0. Bilthoven: RIVM; 2021.
9. Van Elten TM, Seves-Santman M, Groen JM, Van der Krieken SE, Stafleu A, Brink EJ, et al. Onderbouwing Schijf van Vijf. Den Haag: Voedingscentrum; 2026. Beschikbaar van: <https://www.voedingscentrum.nl/professionals/schijf-van-vijf/onderbouwing-schijf-van-vijf.aspx>.
10. Van Rossum CTM, Sanderma-Nawijn EL, Ruhof JJ, Boon PE, Vellinga RE, Brants HAM, et al. Toelichting op berekeningen en gebruikte data voor de vernieuwde Schijf van Vijf. Ten behoeve van gezonde, duurzame en veilige voedingsadviezen. Bilthoven: RIVM; 2026. Rapport 2026-0040.
11. Gezondheidsraad. Richtlijnen goede voeding: eiwitbronnen en voedingspatronen 2025. Den Haag: Gezondheidsraad; 2025. Rapport: 2025/19.
12. Sanderma-Nawijn EL, Brants HAM, Dinnissen CS, Ocké MC, van Rossum CTM. Energy and nutrient intake in the Netherlands. Results of the Dutch National Food Consumption Survey 2019-2021. Bilthoven: RIVM; 2024. Report No.: 2024-0071.
13. Dekkers A, de Jong M, Verkaik-Kloosterman J, Ocké MC. SPADE: Statistical Program to Assess habitual Dietary Exposure User's manual for SPADE 4.1.00. 2021.
14. van der Ende M, Orhan Pees R, Horlings C, Batura O, Wouterse B, Hoogendoorn-Lips M. Suikerbelasting; Effectenonderzoek. Rotterdam: Ecorys; 2024.
15. Eykelenboom M, Oosterhoff M, Milder I. Verbruiksbelasting alcoholvrije dranken. Bilthoven: RIVM 2024. Kennisnotitie KN-2024-0019.
16. Eykelenboom M, Oosterhoff M, Milder I, Steenbergen E, van Giessen A. Impact van een getrapte verbruiksbelasting op de verkoop van suiker via alcoholvrije dranken. Mogelijke aanpassingen in de verbruiksbelasting doorgerekend. Bilthoven: RIVM 2023. Rapport 2023-0314.

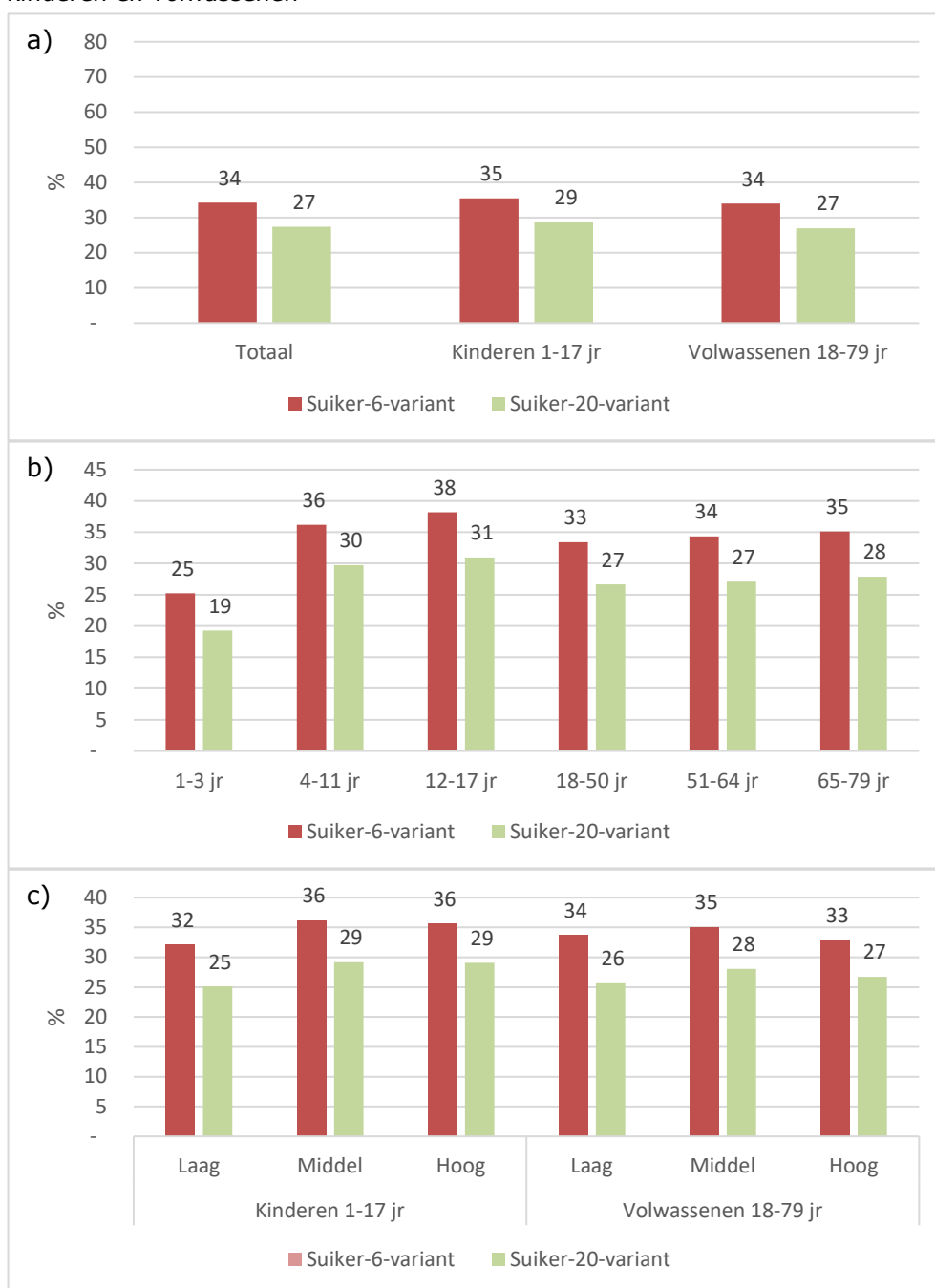
17. Florencio LJ, Temme EHM, Hoekstra J, Vellinga RE, de Wit GA. The potential impact of sugar-sweetened beverage taxation on daily sugar and energy intake among the Dutch population with different socioeconomic positions: a modelling study. BMC Public Health. 2026.

Bijlage 1 Detailgegevens over de inname van suikers

Zie <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2026-0122-bijlage-1.xlsx>

Bijlage 2 Aandeel van vrije suikers aan de inname van suikers

Figuur B1 De procentuele bijdrage van vrije suikers aan de totale inname van suikers (mono- en disachariden) bij de Suiker-6-variant en de Suiker-20-variant (VCP 2019-2021, n=3.570). De resultaten zijn uitgesplitst naar a) kinderen en volwassenen, b) zes verschillende leeftijdsgroepen en c) opleidingsniveau bij kinderen en volwassenen

Bijlage 3 Detailgegevens over de informatie op productniveau

Zie <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2026-0122-bijlage-3.xlsx>

Dit is een uitgave van:

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**

Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

september 2026

De zorg voor morgen
begint vandaag